

SLC

Tiivistelmä MTK:n hallitusohjelmataavoitteista 2023

EU

Suomen on oltava tehokas EU-vaikuttamisessa jo lainsäädäntöhankkeiden valmisteluvaiheessa. EU-asioiden kansallisten maaseutuvaikutusarvioiden laatua on parannettava, erityisesti eri hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi vaatii kehittämistä.

Suomen hallituksella tulee olla selkeä EU-strategia, jossa EU:n metsäpoliittisen roolin pitää pohjautua kansallisen metsäpolitiikan kunnioittamiseen sekä alueellisten olojen ja maanomistajien oikeuksien huomioon ottamiseen.

Suomi edellyttää Eurooppa-neuvoston aikaisempien päätelmienkin mukaisesti, että EU:n seuraavassa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksessa tunnustetaan Suomen erityisolosuhteet ja parannetaan maataloustuotannon edellytyksiä kaikilla yhteisön alueilla.

EU-lainsäädäntöä on järkevää tehdä jäsenvaltioille joustoja mahdollistavilla direktiiveillä, ei asetuksilla ja toisen asteen toimeenpanosäännöksillä. Direktiivien tasapuolisesta toimeenpanosta on samanaikaisesti huolehdittava.

EU on globaalisti suurin kehitysyhteistyön rahoittaja ja toteuttaja. Globaalisti ruokaturvan heikkeneminen, luonnon monimuotoisuuden ja metsien katoaminen ovat vahvasti esillä. Suomalaisella osaamisen viennillä, sekä toimintamalleilla että substanssiosaamisella, pystytään ratkaisevasti helpottamaan puhtaan veden tarjontaa, paikallisen ruokaturvan ja uusiutuvan energian tarjontaa sekä ilmastomuutoksen hidastamista.

SUOMI

Hajautettu yhdyskuntarakenne on Suomen vahvuus talouden ja turvallisuuden kannalta. Suomessa on tavoiteltava yhteiskuntaa, jossa ihmiset työllistyvät ja elinkeinoelämällä on Euroopan parhaat edellytykset investoida ja luoda työtä Suomen luontaisiin vahvuuksiin nojautuen.

Turvallisuusympäristön muututtua Suomi varmistaa erityistoimin yhdessä Euroopan unionin rahoitusinstrumenttien keinoin sen, että koko maamme säilyy elinvoimaisena aina Euroopan unionin ja Naton itäistä rajaa myöten.

Sujuvat tie- ja tietoliikenneyhteydet ovat kriittistä infraa elinkeinotoiminnan ja palveluiden syntymiseksi alueille.

Julkisten palveluiden toimivuus on varmistettava koko Suomessa.

Matkailuelinkeinon tavoite on Suomen matkustustaseen kääntäminen negatiivisesta positiiviseksi hallituskauden aikana. Suomen potentiaali kansainvälisillä matkailumarkkinoilla perustuu luonnon vetovoimaan sekä luontoon kytkeytyviin matkailupalveluihin, kuten aktiviteetteihin, puhtaaseen ja maukkaaseen lähiruokaan sekä laadukkaaseen majoitukseen.

MAATALOUS

Suomalaisen maatalouden toimintaedellytykset ja ruoantuotanto turvataan parlamentaarisen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmän loppuraportin pohjalta. Keskeisin toimenpide-ehdotus on ruokaviennin edistäminen. Maatalouden kannattavuuden ja resilienssin parantamisen edellytyksenä on koko ruokaketjun kansainvälistyminen ja ruuan viennin merkittävä kasvattaminen. Hallituskauden yhdeksi kärkihankkeeksi luodaan erillinen ruoka-alan kasvuohjelma. Kotimaan ruokamarkkinoiden toimivuuden parantaminen lainsäädännöllisin keinoin ja ruokaketjun oikeudenmukainen tulonjako on myös ensiarvoisen tärkeä alkutuotannon kannattavuuden parantamiseksi ja huoltovarmuuden turvaamiseksi.

METSÄ

Metsäsektorin merkittävä osuus koko kansantalouden arvonnäkökulmasta on turvattava. Suomelle metsäala on kansallisesti huomattavan tärkeä eikä sen toimintaedellytyksiä saa heikentää. Tärkeintä on säilyttää metsäpolitiikan päätäntävalta kiistattomasti kansallisella tasolla. Metsien hakkuiden rajoittaminen ei ole perusteltua esimerkiksi ilmastonäkökulmasta. Suomen kannattaa panostaa monin eri keinoin metsien kasvun ja terveyden lisäämiseen sekä nähdä metsät laajasti, eikä vain hiilivarastona.

MARKKINALÄHTÖINEN BIOTALOUS

Suomi taistelee ilmastonmuutosta vastaan oikeudenmukaisilla, kestäväillä ja tutkittuun tietoon pohjautuvilla keinoilla. Keskeisenä toimena on irtautuminen fossiilitaloudesta. Biokiertotalouspohjaisen liiketoiminnan edistäminen luo merkittävää uutta talouskasvua sekä tarjoaa aitoja ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään. Markkinalähtöiset kiertotalouden uudet innovaatiot tukevat maaseudun elinvoimaisuutta ja monipuolistavat kuntien elinkeinorakennetta sekä tarjoavat kasvualustan myös vahvistuvalle virkistyskäytölle, esimerkiksi matkailulle.

ENERGIA JA MAANOMISTUS

Siirtymää uusiutuvan energiaan on jatkettava määrätietoisesti Suomen kestävä kilpailukykyyn ja ilmastositoumusten saavuttamiseksi. Biopohjaisen uusiutuvan energian merkittävä lisääminen tulee varmistaa. Myös energiaturpeen hyödyntäminen huoltovarmuuden ja kasvu- ja kuiviketurpeen näkökulmista tärkeää. Vetytaloudelle on luotava suotuiset investointimahdollisuudet.

Uusiutuva energia tuotetaan pitkälti maaseudulla ja maaseudun resursseilla. Energiapolitiikan tulee nauttia maanomistajien luottamusta.

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteiden tulee kunnioittaa omaisuuden suoja, perustua sopimiseen ja olla korvattavia.

TUTKIMUS, OSAAMINEN, TYÖVOIMA

Suomen panostukset tutkimukseen ja innovaatioihin tulee varmistaa parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaisesti. Luonnonvara-alan tutkimus- ja kehitystoimintaan panostaminen mahdollistaa energiamurroksen, vihreän siirtymän sekä koko alan kannattavuuden parantumisen.

Luonnonvara-alan koulutuksen valtakunnallinen saatavuus tulee varmistaa, se mahdollistaa työvoiman saatavuuden, nostaa alan houkuttelevuutta ja luo mahdollisuudet sopeutua muuttuvaan toimintaympäristöön.

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

1. NYKYISEN MAASEUDUN ERI KANSALLISTEN RAHOITUSTASOJEN SÄILYTTÄMINEN

Maaseutu on nähtävä kasvun moottorina. Mitään maatalouden kustannuksia lisääviä toimia ei tällä hallituskaudella tule tehdä. Metsäsektorille on annettava mahdollisuus menestyä. Energiaturroksen ja ilmastomuutoksen tuomat kasvumahdollisuudet tulee varmistaa sekä kannustavilla tukiohjelmilla että investointituilla.

Maatalouden toimintaedellytykset ja ruuantuotanto turvataan parlamentaarisen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmän esittämällä tavoilla.

Parlamentaarinen TKI-työryhmä esittää tutkimusrahoituksen nostamista 4 %:iin, mikä on toteutettava. Luonnonvara-alan kasvu- ja energia- ja ilmastokysymykset vaativat sekä yritysten, että julkisen sektorin tutkimuspanostusta. Muutaman viime vuoden aikana on tehty sekä Kansallinen biotalousstrategia, Kansallinen metsästrategia, Ruokastrategia että Luomu 2.0-strategia. Näiden toimeenpanon aikaansaaminen tulee olla osa luonnonvara-alan kehittämistyötä.

METSÄ:

- Metsätalouden (Kemera/Metka) rahoitus turvattava.
- Metsäbiotalouden tiedepaneelin toiminta vakiinnutettava.

MAATALOUS:

- CAP-ohjelmakauden kansallinen osarahoitus turvattava nykytasoisena koko ohjelmakaudelle vuoteen 2027 (616 milj./v.).
- Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen rahoitus turvattava nykytasoisena (350 milj./v. josta sopeutusta ehdotettu 48-97 milj.).
- Luonnonhaittakorvauksen kokonaan kansallisesti rahoitettu osuus turvattava nykytasoisena (317 milj./v. josta sopeutusta ehdotettu 32-96 milj.).
- Vesiensuojelun tehostamisohjelmaa jatkettava vuoden 2023 jälkeen (18 milj./v.).
- Luonnonvaratalouden harkinnanvaraiset määrärahat luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen kuten esim. 4H-toimintaan säilytettävä nykytasolla (20 milj./v.).

BIOTALOUS:

- Energiainvestoinnit turvattava sekä markkinalähtöisesti että MAKERA-investointitukien jatkamisen kautta (Makeran pääomitus 40 milj.).
- TKI-investoinnit nostettava 4 %:iin TKI-panostuksista.
- Maatalouden energiaveron palautusjärjestelmä pidettävä voimassa.
- Puupolttoaineiden hankinta säilytettävä markkinaehtoisena.
- Puupolttoaineet ja muut uusiutuvat pysyttävä verottomina.

LUONNON MONIMUOTOISUUS:

- Helmi- ja Metso-ohjelmia jatkettava.
- Saaristomeri-ohjelmaa jatkettava.

MATKAILUOHJELMIEN RESURSSIEN JATKAMINEN:

- "Matkailusta työtä ja elinvoimaa Suomelle" ohjelman mukaisesti.

2. KASVUN KAUTTA SAAVUTETTAVA ARVONLISÄ

METSÄ:

- Metsien hakkuita ei rajoiteta, koska yksi hakattu kuutiometri tuo kokonaisuutena 200 euroa arvonnisää yhteiskuntaan. Miljoona kuutiometriä tuo hurjat tulot ja verohyödyt, jotka myös jakautuvat aluetalouksiin. Metsäsektori tuo myös runsaasti vientituloja, jotka pienenisivät, jos hakkuita rajoitettaisiin.
- Kaskadiperiaatetta ei tuoda lainsäädäntöön vaan annetaan markkinoiden toimia.
- Hiilimarkkinoiden toiminta mahdollistetaan. Valtio luovuttava siitä, että metsien hiililyödyt kuuluvat valtion taseeseen.

BIOTALOUS

- **Arvonnisää kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä 50 miljardiin.**
- Säilytetään investointitukimuodot.

RUOKA-ALAN KASVUOHJELMA

- **Vienti 4 miljardiin, tki investoinnin 120 milj, 5000 työpaikkaa, investoinnin 2 mrd.**
- Ruoka-alan kasvuohjelman resurssointi.

3. LISÄRAHAN TARPEET

- Ruoka-alan kasvuohjelma (50 milj./v josta 25-30 milj. viranomaisresursseihin ja yritysten vientipalveluihin).
- Metsien hoidon ja hiilensidonnan kasvattaminen.
- Toimijarahoitusta usean metsänomistajan hankkeisiin (10 miljoonaa).
- Metsien kasvun strateginen ohjelma, Kemeran/Metkan lisäksi mm. pohjoisen taimituki, jolla uudisalojen metsien kasvuun jopa neljänneksen kasvu (10 miljoonaa).
- Perusväylänpidon korjausvelan kuntoon laitto (kuten eduskunta v. 21 edellytti).
 - Bionergian ja puunsaannin **turvaamiseksi**, ruuantuotannon **turvaamiseksi** 100 milj.
- Välitä Viljelijästä projektin vakinaistaminen osaksi Melan eläkelain mukaista toimintaa, 2 milj /vuosi.
 - Viljelijöiden voimavaroista tulee huolehtia kasvaneiden kustannus- ja muutospaineiden keskellä. Näin varmistetaan myös omistajavaihdosten onnistuminen.

VEROESITYKSET :

- Tasausvaraus - vain siirtäisi veronmaksun eli siitä ei tulisi menetystä veroeuroissa.
- Yrittäjävähennys - olisi maa- ja metsätaloudenharjoittajalle maksaisi ehkä n. 25-30 milj. euroa. Muiden yrittäjien osalta ehkä noin 100 milj. euroa.
- Metsävähennyksen nostaminen 90-95 prosenttiin, olisi ehkä noin 30 milj.euroa.
- Ei kiinteistöverolle - ei muuta nykyistä verotulon määrää.
- Metsätalousyrittäjien päivärahojen ja matkakulujen harmonisointi muiden yrittäjien kanssa sekä hankintahakkuiden verohuojennuksen kasvattaminen.

SLC

4. TARVITTAVAT LAKIHANKKEET, JOTTA LUONNONVARA-ALAN KEHITYS MAHDOLLISTUU

Suomen on oltava tehokas EU-vaikuttamisessa jo lainsäädäntöhankkeiden valmisteluvaiheessa. EU-lainsäädäntä on järkevää tehdä jäsenvaltioille joustoja mahdollistavilla direktiiveillä, ei asetuksilla ja toisen asteen toimeenpanosäännöksillä. Direktiivien tasapuolisesta toimeenpanosta on samanaikaisesti huolehdittava.

KANSALLISET LAKIESITYKSET:

- Elintarvikemarkkinalain, kilpailulain sekä hankintalain laaja-alainen tarkastelu.
- Elintarvikeketjun toimivuuden parantamiseksi ja alkutuotannon aseman vahvistamiseksi kunkin lain osa-alueella.
- Lunastuslaki, lunastus periaatteet ja -korvaukset.
- Alueidenkäyttölaki, kaavoituksen roolin selkeyttäminen.
- Toteutetaan lainsäädäntö, jolla sähkölinjojen yhteisrakentaminen toteutetaan maankäytön pirstaloitumisen torjumiseksi.
- Maankäytön ohjauksen lainsäädäntöä kehitetään tunnistamaan aurinkovoimarakentaminen omana erityisrakentamisen muotona (vrt. MRL:n Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset).
- Puolustusvoimien aluevalvontajärjestelmän suorituskyvyn ylläpitämisen ja tuulivoimarakentamisen mahdollistamiseksi Itä-Suomessa tulee laatia kompensatiolaki.